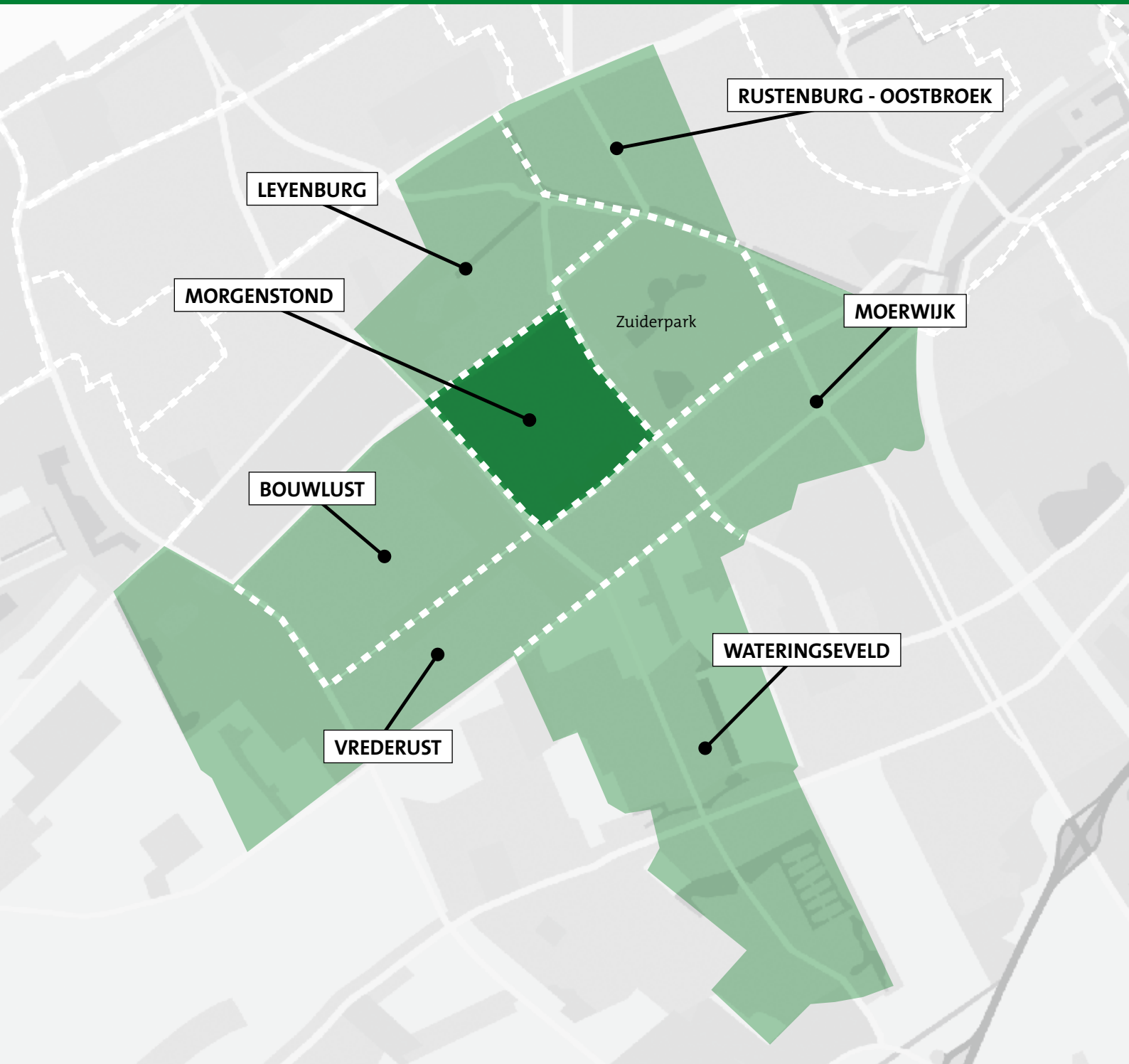

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Escamp

Morgenstond

Voorwoord

Hierbij treft u het wijkprogramma Morgenstond 2016-2019 aan. Het programma bevat plannen over verschillende thema's die de komende tijd aandacht vragen in uw wijk. De thema's zijn gekoppeld aan de door het college geformuleerde doelstellingen in het coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse kracht' op het gebied van (onder andere) leefbaarheid, veiligheid, wonen, werk en participatie.

Het college hecht er aan dat bij de aanpak wordt aangesloten bij wat er volgens de bewoners in de wijk leeft en speelt. Dan gaat het niet alleen om de zorgen en aandachtspunten in de wijk, maar ook om de kansen en mogelijkheden en het benutten van de inzet en potentie van bewoners zelf: De Haagse Kracht! Daarover heeft het stadsdeel met u gesproken tijdens de bewonersavonden afgelopen zomer. Uw inbreng is samengevat in het wijkprogramma. In dit programma is niet al het reguliere werk opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn.

Morgenstond is een van de zeven wijken van het stadsdeel Escamp, dat qua oppervlakte en aantal inwoners (circa 120.000) het grootste stadsdeel is. Escamp kenmerkt zich door haar multiculturele bevolkingssamenstelling, het grote aanbod aan sociale huurwoningen en het vele groen en grote groengebieden (Zuiderpark en De Uithof). Wonen en recreëren in Escamp gaan dus hand in hand. Met de komst van De Sportcampus in het Zuiderpark, worden de mogelijkheden in Escamp nog verder uitgebreid, ook voor studenten.

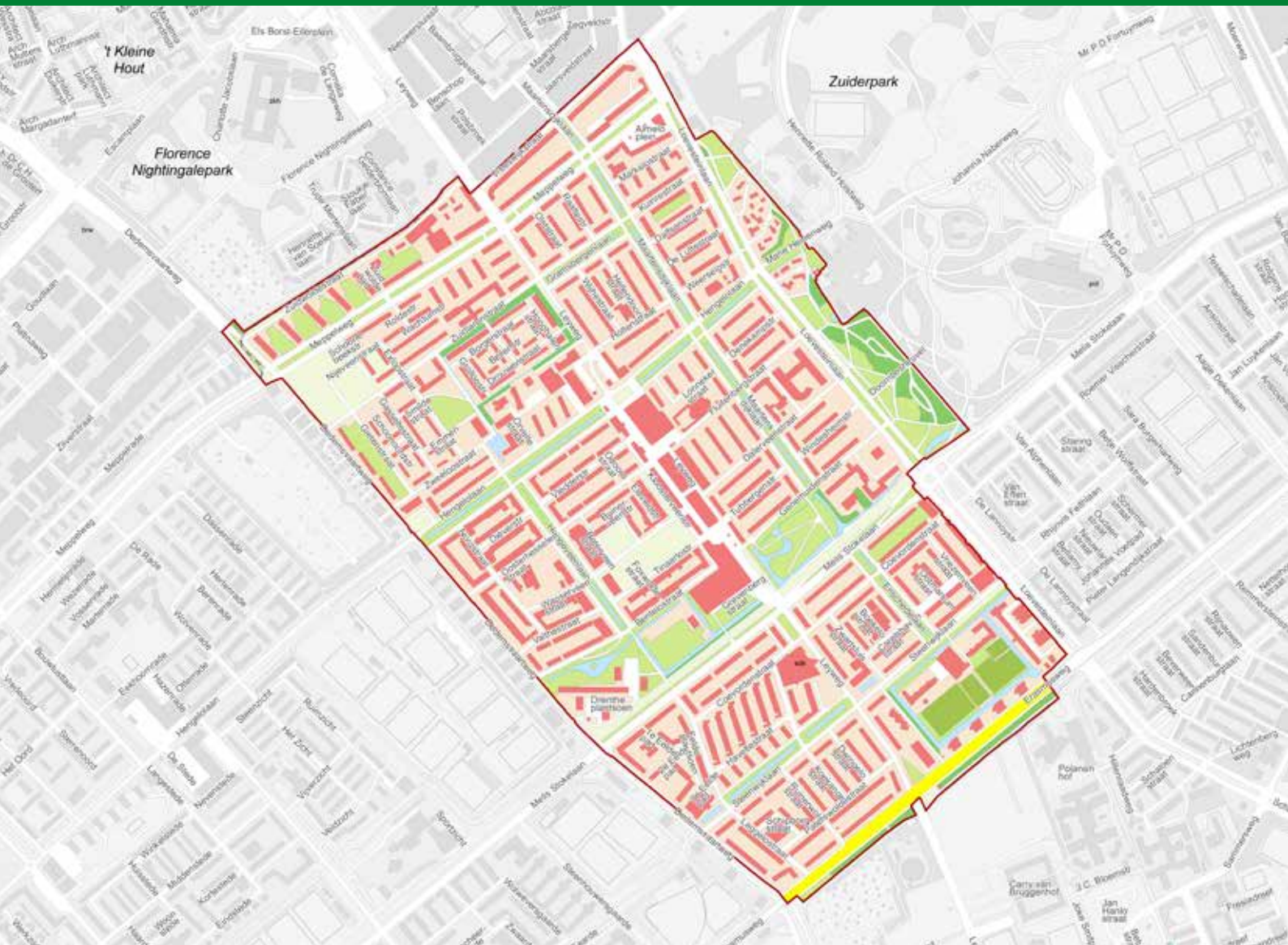
Naast de bewoners is ook aan de partners (zoals de corporaties en het welzijnswerk) en de gemeentelijke vakdiensten gevraagd om mee te denken over de aanpak in de wijk. Gezamenlijk gaan we de uitdaging aan om de komende tijd van uw wijk een (nog) mooiere en beter leefbare wijk te maken!

Ik wens u daarbij veel succes!

Rabin Baldewsingh
Stadsdeelwethouder Escamp

Stadsdeel Escamp

Morgenstond

Stadsdeel Escamp

Morgenstond

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
2.1 Beschrijving van de wijk op basis van de Haagse Kracht	6
2.2 Wat zijn de zorgen voor Morgenstond?	8
2.3 Wat zijn de kansen voor Morgenstond?	8
3. Prioriteiten	9
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	10
5. Activiteiten 2016	12

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

Morgenstond is een naoorlogse wijk in het midden van het stadsdeel Escamp met brede lanen en veel groen. Van de woningen in Morgenstond is 68,7% sociale woningbouw en 24,3% koopwoning. De koopwoningen staan voor het grootste gedeelte in de nieuwbouwggebieden. Er zijn grote verschillen tussen nieuw- en oudbouw in de wijk, zowel uiterlijk als qua bevolkings-samenstelling. De nieuwbouw is sinds het begin van de crisis in 2008 bijna stilgevallen. De Leyweg vormt de as van de wijk met een groot winkelcentrum en verschillende voorzieningen. Dit trekt dagelijks veel bezoekers en geeft levendigheid in de wijk. Verder is er het theater Dakota, met programmering voor de wijk (theater, muziek, film, enz.). In de aangrenzende wijk Leyenburg staat het HagaZiekenhuis met diverse medische voorzieningen.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Morgenstond heeft een hoog percentage bewoners met een inkomen op of rond het sociaal minimum (27,4%) en een van de hoogste percentages bewoners met schulden (22,2%). Er zijn relatief veel bewoners die zich onveilig voelen in de wijk (40,3%). De kans op inbraak ligt in delen van Morgenstond boven het stedelijk gemiddelde. Iets minder dan de helft van de bewoners (49,4%) heeft een baan van 12 uur of meer per week. Er is meer werkloosheid en jeugdwerkloosheid dan gemiddeld in Den Haag.

Bewoners zijn redelijk tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte, maar missen goede jongerenvoorzieningen.

De bevolking bestaat voor 48,3% uit niet-westerse allochtonen, voor 10,7% uit westerse allochtonen en voor 41% uit mensen van Nederlandse afkomst. Het aantal mensen dat de afgelopen drie jaar is verhuisd, is hetzelfde als gemiddeld in Den Haag. Maar de cijfers over factoren die de binding met de wijk bepalen, zoals het aantal mensen met voldoende sociale contacten, zijn lager dan het gemiddelde. Bewoners kennen elkaar onvoldoende en ze gaan relatief weinig met elkaar om. Wel worden er in de buurten regelmatig straatfeesten en activiteiten georganiseerd.

2.1 Beschrijving van de wijk op basis van de Haagse Kracht

Jeugd en onderwijs

Ruim een kwart van de bevolking is jonger dan 25 jaar, net als gemiddeld in Den Haag. In de nieuwbouwbuurten zijn veel jonge gezinnen. Laagdrempelige voorzieningen voor jongeren in de wijk zijn beperkt en er is vraag naar meer speel- en sportvoorzieningen. In het buurtthuis Morgenstond en in de bibliotheek worden cursussen gegeven die aansluiten op de behoeften van de wijk.

Op het gebied van jeugd en gezondheid zijn de aandachtspunten sport en bewegen, overgewicht en contact (houden) met Jeugdgezondheidszorg.

Er zijn vijf basisscholen in de wijk. Een aantal scholen zit al in een nieuwbouwvestiging en voor de Brede Buurtschool De Krullebaar liggen de nieuwbouwplannen klaar. Belangrijk is dat de brede buurtfunctie nu en straks behouden blijft. In Morgenstond is een locatie van ROC Mondriaan, waar leerlingen een vakgerichte opleiding kunnen volgen op mbo-niveau.

Wonen

Door de crisis en door de problemen bij de woningcorporaties zijn verschillende nieuwbouwplannen stil komen te liggen. De plannen zijn teruggebracht tot een aantal kleine initiatieven. Verder is er vrij veel achterstallig onderhoud bij de oudere flats. Corporaties zijn bezig met

plannen voor (groot) onderhoud van de oudere woningen. Dat betekent dat ook onderhoud nodig is van de openbare ruimte in deze wijken; dat is achtergebleven ten opzichte van de nieuwbouwwijken.

Bedrijvigheid

Het winkelcentrum De Leyweg blijft een prominent winkelgebied, maar staat ook onder druk. Er is sprake van leegstand - in januari 2015 is V&D bijvoorbeeld vertrokken - en het vestigingsklimaat en het voorzieningenniveau dalen.

In Morgenstond zijn twee bedrijfsverzamelgebouwen. De beschikbare ruimte wordt nog niet maximaal verhuurd. De oorspronkelijke doelstelling om de gebouwen te bestemmen voor bepaalde sectoren is daarom gedeeltelijk losgelaten.

Verschillende schoolgebouwen in de wijk staan leeg. Die worden de komende tijd gebruikt als tijdelijke huisvesting voor scholen die op nieuwbouw wachten.

Met de komst van de Sportcampus in het Zuiderpark komt er ook een beter vestigingsklimaat voor sport- en vrijetijdsvoorzieningen en groeit de werkgelegenheid.

Leefbaarheid en veiligheid

Bewoners geven een rapportcijfer 6,2 voor de kwaliteit van hun woonomgeving. Dat is ongeveer net zo hoog als gemiddeld in Den Haag. Aandachtspunt is het beperkte aantal voorzieningen voor jongeren.

Bewoners voelen zich minder veilig dan gemiddeld. Dat komt onder andere door de hoge inbraakcijfers in sommige delen van de wijk. De overlast van jongeren is in het algemeen laag. Met mooi weer nemen zijn er wel meer meldingen van overlast rondom de Leyweg.

In sommige delen is er een achterstand bij het onderhoud van de openbare ruimte. Dit zorgt in een aantal straten met oudbouw voor een somber gevoel. Op een aantal locaties is de bestrating beschadigd door boomwortelgroei. Overige klachten in Morgenstond zijn: ganzenoverlast, bijplaatsingen bij ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's), hondenpoep, weesfietsen (achtergelaten fietsen) en fietswrakken, graffiti en onkruid.

Werk en inkomen (armoede)

Ruim een kwart van de bewoners heeft een inkomen op minimumniveau. Bijna 50% van de bevolking bezuinigt op de eerste levensbehoeften. Er is een voedselbank in de wijk.

Het percentage niet-werkende werkzoekenden (NWW'ers) van jongeren tot 25 jaar is 10%.

In en rond Morgenstond zijn veel winkels, instanties en bedrijven die werkgelegenheid bieden. Er zijn grote verschillen tussen de nieuwbouwbuurten (veel koopwoningen en bewoners met meer draagkracht) en de oudbouw (sociale huurwoningen en bewoners met weinig draagkracht).

Opvoeding en zorg

Een aantal basisscholen werkt goed samen met welzijnswerk en zorg. Dat is van belang om gezondheidsproblemen in een vroeg stadium te signaleren en om goede ondersteuning te bieden bij problemen met de opvoeding. Verder zijn er in de wijk verschillende zorginstellingen die onder meer dagbesteding voor gehandicapten bieden, en eerstelijnsvoorzieningen. De laatste jaren zijn er wel voorzieningen weggevallen rond de Loevesteinlaan, zoals een ouderenzorgcentrum, de eerstelijnspost en het wijkcentrum. Een zorgstrip – een winkelstrook met zorgvoorzieningen - kan een goede aanwinst zijn.

Bewoners van Morgenstond zijn minder gezond dan gemiddeld in Den Haag. Er zijn meer mensen met lichamelijke beperkingen en chronische aandoeningen en meer mensen dan gemiddeld hebben thuiszorg. Ook als het gaat om geestelijk welbevinden blijft Morgenstond gemiddeld wat achter. Het percentage bewoners dat zich eenzaam voelt of het gevoel heeft dat ze geen regie hebben over hun eigen leven, is hoger dan het stedelijk gemiddelde. Mede hierdoor hebben zij een verhoogde kans op angst of depressie. Maar het percentage cliënten van de GGZ is bijna hetzelfde als gemiddeld in Den Haag.

Sociale cohesie

Het aantal mensen dat de afgelopen drie jaar is verhuisd, is hetzelfde als gemiddeld in Den Haag. Maar de cijfers over factoren die de binding met de wijk bepalen, zoals het aantal mensen met voldoende sociale contacten, zijn lager dan het gemiddelde. Bewoners kennen elkaar onvoldoende en ze gaan relatief weinig met elkaar om. Meer locaties voor stadslandbouw geven misschien een impuls aan de sociale cohesie, maar het initiatief daarvoor moet uit de wijk komen. Wel worden in verschillende buurten regelmatig straatfeesten en activiteiten georganiseerd.

Morgenstond heeft twee Buurthuizen van de Toekomst: korfbalvereniging HKV/Ons Eibernest en manege De Eendenkooi. Een Buurthuis van de Toekomst is een plek waar verschillende organisaties (scholen, sportclubs, culturele en welzijnsorganisaties) allerlei activiteiten aanbieden voor de hele wijk. Andere ontmoetingsplekken zijn Theater Dakota met een laagdrempelige programmering voor de wijk en Buurtcentrum Morgenstond met veel activiteiten voor alle leeftijden.

In de nieuwbouwbuurten is de sociale cohesie over het algemeen goed. In andere buurten is dat minder en is er ook meer sprake van problemen achter de voordeur.

Buurtwaardering

Bewoners geven een 6,5 voor hun woonomgeving, iets lager dan gemiddeld in Den Haag (6,9). Dat komt door de afwezigheid van voldoende voorzieningen voor jongeren. De openbare ruimte waarderen ze wel. Voor de sociale kwaliteit - dat is de mate waarin ze met elkaar omgaan, zich thuis voelen en contact hebben met anderen - geven ze een 4,9. Dat is lager dan het stedelijk gemiddelde (5,5). Ruim 44% is wel bereid iets voor de wijk te doen, maar slechts 10% zegt echt een bijdrage te leveren. Dat kan dus omhoog.

2.2 Wat zijn de zorgen voor Morgenstond?

Het winkelcentrum Leyweg heeft te kampen met leegstand, maar vervult een belangrijke rol voor de wijk en omgeving. Er lijkt in sommige buurten, vooral in oudbouwgebieden, een stapeling of concentratie van problemen te ontstaan, zoals bewoners die overlast geven en gezinnen met veel problemen. Ook het onderhoud van de woningen en van de openbare ruimte in deze gebieden blijft achter. Dat kan leiden tot verloedering van de wijk en onverschilligheid bij bewoners en gebrek aan betrokkenheid. Ook het feit dat er steeds meer afval naast de ORAC's wordt gezet, is een zorgpunt.

2.3 Wat zijn de kansen voor Morgenstond?

In Morgenstond staat een aantal gebouwen langdurig leeg. Die kunnen ruimte bieden voor tijdelijke initiatieven. Ook ligt een aantal terreinen braak. Dat biedt kansen voor initiatieven als stadslandbouw. Het theater Dakota is met zijn cultuuraanbod een pareltje in de wijk en kan nog beter worden benut. Dit geldt ook voor de mogelijkheden van bedrijvigheid in het bedrijfsverzamelgebouw Keu's Genoeg. Morgenstond heeft een goed functionerende bewonersorganisatie en twee Buurthuizen van de Toekomst. Verder biedt de Sportcampus die in het Zuiderpark komt, kansen voor werkgelegenheid, voor ondernemingen en voor studentenhuisvesting. De oplevering is gepland in augustus 2016. Op de Sportcampus komen mbo- en hbo-opleidingen, maar het is ook de bedoeling dat er grote sportevenementen georganiseerd worden. Dit geeft ook een meerwaarde aan de wijken er omheen en aan het Zuiderpark zelf.

Verder wordt de Leyweg als winkelader het visitekaartje van Morgenstond, of zelfs van Den Haag Zuidwest. De gemeente is met vastgoedeigenaren en winkeliers in gesprek om leegstandsproblematiek aan te pakken.

In 2015 worden de woningen aan de Haveltestraat/Coevordenstraat gesloopt, waarvoor nieuwbouw in de plaats komt. Het gaat om een groot project van 224 woningen. Dat biedt kansen, maar op de korte termijn vraagt dit veel aandacht, omdat het risico bestaat dat de openbare ruimte verpaupert en vervuult.

3. Prioriteiten

Veiligheid en leefbaarheid

- De verkeersveiligheid op de Leyweg verbeteren, ook na de herinrichting. Hetzelfde geldt voor sommige delen van de Hengelolaan, zoals de kruising bij de Maartensdijklaan.
- Maatregelen nemen om het gevoel van onveiligheid bij met name oudere bewoners weg te nemen; die zijn bang voor inbraak en beroving.
- Jongeren meer kansen bieden in de wijk: zakgeld verdienen, stages lopen en werk vinden. Daarmee wordt ook voorkomen dat ze het verkeerde pad kiezen.
- De parkeerproblemen bij het winkelcentrum Almeloplein aanpakken.
- **Zorgen dat jongeren en ouderen elkaar beter leren kennen. Nu is er te vaak onbegrip en hebben ouderen het gevoel dat jongerengroepen overlast geven.**
- **Bijplaatsingen bij ORAC's aanpakken en stimuleren dat bewoners een ORAC adopteren.**
- Afvalscheiding bevorderen van glas, papier, textiel en plastic.

Zorg, welzijn, participatie

- Aandacht voor ouderen. Door het wegvallen van (zorg)voorzieningen en ontmoetingsplaatsen is het voor ouderen minder aantrekkelijk om in de wijk te blijven wonen. Een gevolg is ook dat ouderen eerder vereenzamen en dat hun gezondheid achteruitgaat.
- Het servicepunt/i-Shop in de bibliotheek meer onder de aandacht brengen bij de oudere doelgroep.
- Meer aandacht voor bewoners zonder werk, bijvoorbeeld stimuleren dat ze vrijwilligerswerk gaan doen. Dat is goed voor de sociale contacten en activering.
- Meer projecten opzetten waarbij vrijwilligers zich kunnen inzetten voor specifieke (opvoedings)problemen in de wijk.
- **Meer vrijwilligers van niveau werven, bijv. voor het bestuur van de bewonersorganisatie.**
- Meer zicht krijgen op problemen achter de voordeur om in een vroeg stadium te kunnen handelen.
- **Zorgen voor meer en breder aanbod van sport en bewegen voor jong en oud.**
- Jongeren door een beloning of via scholen leren met ouderen om te gaan en op die manier zorgen voor meer verbinding van jong en oud. Zo kunnen jongeren boodschappen doen voor de ouderen, met hen gaan wandelen, kleine klusjes in huis doen, of helpen met de computer. Dit kan in samenwerking met de (vmbo-) scholen in de wijk.
- Bewoners stimuleren om meer de regie te nemen over hun eigen leven en om langer zelfstandig thuis te blijven wonen.

Wonen en winkels

Grip krijgen op de toename van het aantal huisuitzettingen als gevolg van woonoverlast en huurschuld.

Grip krijgen op de toename van woonoverlast doordat sociaal zwakkere mensen in oudbouwcomplexen worden geplaatst.

Achterstallig onderhoud van de oudbouwflats aanpakken.

Inzetten op een beter en meer verschillend aanbod van winkels op de Leyweg.

Meer terrassen en leuke horeca plaatsen in het winkelcentrum aan de Leyweg.

Beter benutten van de binnentuinen van verschillende wooncomplexen.

Leegstaand vastgoed in de wijk hergebruiken.

Werk en inkomen

- Wijkbanenplan Escamp uitvoeren.
- Meer projecten opzetten voor jongeren om stage- en leerwerkplekken te kunnen bieden.
- Problemen van schulden en armoede aanpakken, vooral in de oudbouwwijken. Scholen kunnen hierin een belangrijke signalerende taak vervullen door hun contacten met ouders.

- Zorgen dat de (arme) ouderen in de wijk weten waar ze terecht kunnen met vragen over inkomen en voorzieningen. Meer bekendheid geven aan de voordelen en het gebruik van de Ooievaarspas.
- Zorgen dat mensen met een minimuminkomen meer gebruikmaken van inkomensaanvullende voorzieningen.
- **Kansen en mogelijkheden van de Sportcampus benutten.**

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Veiligheid en leefbaarheid

Een aantrekkelijke stad is een veilige stad. Onze ambitie is dat Den Haag uitsluitend veilige wijken heeft waar bewoners, ondernemers en bezoekers van de stad zich veilig en welkom voelen. De veiligheidsaanpak in onze wijk sluit aan bij het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018.

Dit betekent concreet dat de prioriteit in de wijkprogramma's in ieder geval ligt bij de aanpak van de volgende thema's: woninginbraak, overval, straatroof, radicalisering, criminele groepen en groepen die overlast geven, drank-, drugs- en woonoverlast.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat bewoners meer bereid zijn om onveilige situaties te melden. Ook meer stimuleren we buurtpreventie door bewoners zelf met Buurtinterventieteams en/of straat-vertegenwoordigers. Ook op het gebied van schoonhouden van de omgeving ligt het accent op meer buurtbetrokkenheid. We stimuleren bewoners om ORAC's en afvalbakken te adopteren en we pakken het probleem van de bijplaatsingen bij afvalcontainers stevig aan. Ook komt er in de komende jaren meer aandacht voor afvalscheiding in de wijk.

De parkeerproblemen bij het Almeloplein en omgeving worden onderdeel van het onderzoek naar de herinrichting van het plein in combinatie met uitbreiding van de supermarkt. **De herinrichting van de kruising Leyweg – Melis Stokelaan, inclusief 'tophalte', wordt binnenkort uitgevoerd.** We stimuleren woningcorporaties om bewoners in te zetten bij gebruik en onderhoud van de binnentuinen.

De schoolveiligheidsconvenanten met de scholen voor voortgezet onderwijs worden voortgezet. Vanaf 2016 worden daar ook de basisscholen en het mbo bij betrokken.

Zorg, welzijn, participatie

Op verschillende manieren kan er meer aandacht komen voor ouderen om te zorgen dat ze zelfredzamer worden en minder eenzaam en minder verwaarloosd raken. Dat kan door professionals en vrijwilligers meer huisbezoeken te laten doen, door 'meer bewegen voor ouderen' te stimuleren, door initiatieven door en voor bewoners zelf te versterken en door de verschillende buurthuizen in de wijk laagdrempeliger te maken en beter te benutten voor ontmoetingen van ouderen. Ook de Servicepunten XL kunnen zich meer op ouderen richten.

Het is belangrijk om projecten op te zetten waarbij jong en oud en verschillende culturen bij elkaar komen. Het organiseren van grotere evenementen, zoals het Escampfestival, draagt bij aan meer ontmoeting en sociale cohesie in de wijk. Ook Theater Dakota kan in zijn programma en aanbod een belangrijke bijdrage leveren op dit gebied. Verder is het belangrijk dat meer mensen, ook jongeren, vrijwilligerswerk gaan doen, en dat ze ondersteuning krijgen.

De aanpak van problemen achter de voordeur en van gezinnen met veel problemen is onderdeel van de afspraken met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en Jeugdteams. Er wordt aan gedacht om vrijwilligers of burens hierbij te betrekken, omdat die de problemen misschien makkelijker boven water krijgen dan hulpverlenende instanties. Dat geldt ook voor de inzet van opvoedondersteuning.

Belangrijk uitgangspunt van de Wet Maatschappelijke ondersteuning is dat bewoners langer zelfstandig thuis blijven wonen en dat ze meer de regie nemen over hun leven - alleen of met hun sociale netwerk.

De gemeente ondersteunt initiatieven om de zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname te stimuleren. Ook is het belangrijk dat er voldoende vrijwilligers en mantelzorgers zijn.

Wonen en winkels

In de wijk Morgenstond ligt de focus op het afronden van de stedelijke vernieuwing door kleinschalige sloop en nieuwbouw van woningen van corporaties, en via particulier opdrachtgeverschap aan de Wapserveenstraat. Daarnaast ligt de nadruk vooral op investeren in verbeteringen van de bestaande woningen (woontechnische verbeteringen en energiebesparende maatregelen) en op goed beheer van de woningen en de woonomgeving.

Achterstallig onderhoud uitvoeren in de oudbouwcomplexen en zorgen voor geschikte woningen voor ouderen komen in de Wijkvisie Escamp aan de orde. Dat geldt ook voor de huisvesting van sociaal zwakkere groepen en (ex-)GGZ-cliënten. Die onderwerpen bespreken we ook met woningcorporaties.

Voor het gebruik van de binnentuinen is medewerking van de corporaties een voorwaarde. Vervolgens komen er kleinschalige participatieprojecten om ervoor te zorgen dat de binnentuinen worden gebruikt en hoe dat gebeurt. Op die manier betrekken we ook jongeren bij de buurt, bijvoorbeeld door hen klussen te laten bij (groot) onderhoud van de corporaties.

Hoe het winkelgebied Leyweg en omgeving functioneert en wat het winkelaanbod is, is vooral afhankelijk van de verdere economische ontwikkelingen de komende tijd. Als stadsdeel blijven we die volgen en we zorgen voor afstemming met de ondernemers. Per locatie wordt onderzocht hoe we gebouwen in de wijk die leeg (komen te) staan, kunnen hergebruiken. De mogelijkheden zijn afhankelijk van de visie van de eigenaar, van de behoefte van de buurt of wijk, en van het bestemmingsplan. Een van die gebouwen is het voormalige zorgcentrum aan de Loevesteinlaan.

Werk en inkomen

Met gerichte voorlichtingscampagnes en –projecten stimuleren we mensen met een minimuminkomen en ouderen om gebruik te maken van inkomensaanvullende voorzieningen. Het Servicepunt XL heeft daarin een specifieke rol. Met Stichting MOOI overleggen we hoe het Servicepunt laagdrempeliger kan worden en of het vaker en langer open kan zijn. Ook bespreken we of er meer vestigingen in de wijk kunnen komen.

Met bedrijven, Businessclub Escamp, ROC Mondriaan en andere relevante partners bespreken we hoe we de kansen van jongeren in de wijk op werk en stage kunnen vergroten. Dat gebeurt ook in het wijknetoverleg.

De mogelijkheden worden dan uitgewerkt en ingevuld door kleinschalige pilots en werkgelegenheidsprojecten. Hetzelfde doen we voor de kansen en mogelijkheden rondom de Sportcampus (werk, stages, ondernemen, enz.).

Met Keu's Genoeg en Zuid 57 bekijken we hoe de mogelijkheden van het bedrijfsverzamelgebouw beter kunnen worden benut.

Er komt een promotieteam om meer bekendheid te geven aan de voordelen en het gebruik van de Ooievaarspas en aan andere regelingen voor mensen met een minimuminkomen. Dat team trekt door de wijk en is aanwezig bij festivals en evenementen.

Op het gebied van werk wordt het wijkbanenplan Escamp uitgevoerd. Een speciaal opgericht fonds ondersteunt initiatieven op het gebied van stage- en leerwerkplekken en werk. Ook voor jongeren komen er aanvullend projecten waarin ze effectievere begeleiding krijgen naar betaald werk of ondernemerschap.

5. Activiteiten 2016

Veiligheid en leefbaarheid

- Het aantal woninginbraken verminderen door daders te straffen en maatregelen nemen om inbraak te voorkomen. In stadsdeel Escamp is de driehoek (politie, burgemeester en Openbaar Ministerie) hier volop mee bezig.
- Drank-, drugs-, horeca en woonoverlast aanpakken door onder andere Integrale Handhavingsacties van politie en toezichthouders, acties van het HEIT, een bestuurlijke aanpak en een nauwe samenwerking met het Veiligheidshuis om in te grijpen wanneer individuele bewoners overlast geven.
- Op de Leyweg loopt al enkele jaren het succesvolle integrale project Versterking HeterDAADkracht om de veiligheid en leefbaarheid te vergroten. Voor een gerichte aanpak van overlast is het van belang om de meldingsbereidheid van bewoners te vergroten.
- Maatregelen nemen om de komst van nieuwe hennepkwekerijen in de wijk te voorkomen en bestaande hennepkwekerijen opruimen.
- Maatregelen nemen om radicalisering en polarisatie (groepen tegen elkaar opzetten) te voorkomen. Bewoners ervan bewust maken dat radicalisering een dringend probleem is. Scholen, instellingen en moslimgemeenschappen helpen om weerbaar te zijn en grenzen te stellen. Zorgen dat er meer professionals zijn met verstand van radicalisering en polarisatie. Een persoonsgerichte aanpak bieden. Een netwerk van sleutelfiguren in de wijk opbouwen en ontwikkelen. Door deze maatregelen is ingrijpen mogelijk bij de eerste signalen van radicalisering of polarisatie.
- Voortzetten schoolveiligheidsconvenanten met het voortgezet onderwijs en de basisscholen en het mbo erbij betrekken.
- Bewonersinitiatieven opzetten en ondersteunen op het gebied van schoon, heel en veilig. De Buurt-interventieteams en straatvertegenwoordigers hierbij betrekken.
- Bewoners actief betrekken bij beheer en toezicht van speelplekken en binnentuinen.
- Maatregelen nemen om te zorgen dat bewoners en ondernemers minder afval naast de ORAC's zetten.
- Afvalscheiding bevorderen door betere informatie en door extra containers voor glas, papier, textiel en plastic waar nodig.
- De Tinaarlostraat opnieuw inrichten (indien voldoende budget).
- Onderzoek uitvoeren naar de herinrichting van het winkelgebied Almeloplein.
- Verkeersveiligheidsonderzoek uitvoeren op de kruising Maartensdijklaan/Hengelolaan.
- De kruising Leyweg – Melis Stokelaan opnieuw inrichten en een tophalte aanleggen.

Zorg, welzijn, participatie

- Projecten opzetten voor ouderen op het gebied van sport, bewegen, gezondheid, en zelfredzaamheid.
 - Buurtsportcoach inzetten om volwassenen te laten meedoen aan sport- en beweegactiviteiten.
 - Streetsport en buurtsportcoach inzetten om jongeren meer aan sportactiviteiten deel te laten nemen.
- De GGD sluit aan met Haagse Aanpak Gezond Gewicht.
- Participatieprojecten opzetten voor jeugd en jongeren in de wijk.
 - Het welzijnswerk stimuleren om de jeugd meer gebruik te laten maken van Crownies, een belonings-systeem voor jongeren die klussen doen.
 - Participatieprojecten en activiteiten opzetten om de kloof tussen jong en oud te verkleinen.
 - Met het welzijnswerk afspraken maken over de aantallen huisbezoeken aan ouderen en die huisbezoeken laten uitvoeren, ook door en/of met vrijwilligers.
 - Het welzijnswerk en andere partners stimuleren om de welzijnsaccommodaties, buurthuizen e.d. laagdrempeliger te maken en efficiënter te gebruiken.
 - Met CJG, GGD en Jeugdteam(s) extra inzetten op de aanpak van problemen achter de voordeur en op de nodige opvoedondersteuning.
 - Sociale wijkzorgteams meer verbindingen tot stand laten brengen in de wijk en op die manier de vele en ingewikkelde problemen van bewoners aan te pakken.
 - Bewoners stimuleren om meer de regie te nemen over hun leven en langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Dat kan doordat ze gebruikmaken van hun sociale netwerk, door inzet van vrijwilligers en

mantelzorgers en door ondersteuning van de gemeente bij de zelfredzaamheid en participatie. Ook stimuleren we woningbouwcorporaties om woningen meer geschikt te maken voor ouderen en mindervaliden.

- Het welzijnswerk en andere partners stimuleren meer vrijwilligers te werven voor de verschillende soorten functies, van praktische uitvoering tot een bestuursfunctie in de bewonersorganisatie.
- Welzijnswerk stimuleren meer multiculturele buurtactiviteiten op te zetten en een bijdrage te leveren aan het opzetten van een multiculturele werkgroep.
- Sociale wijkzorgteams en het welzijnswerk zorgprojecten laten opzetten met vrijwilligers in de wijk.
- Het jaarlijkse Escampfestival (blijven) organiseren met extra aandacht voor deelname van bewoners en vrijwilligers uit alle culturen.
- Theater Dakota stimuleren zijn wijk- en buurtfunctie verder te verbreden.

Wonen en winkels

- Welzijnswerk stimuleren onderzoek te laten doen naar de behoefte van jongeren aan een buitenplek in de wijk.
- Met corporaties mogelijkheden nagaan voor de inzet van jongeren bij klussen en onderhoud.
- In overleg met de vastgoedeigenaren en winkeliers van het winkelcentrum Leyweg voorstellen ontwikkelen om het centrum niet verder te laten afglijden en nieuw perspectief te geven.
- Kansen benutten van vrijkomend en leegstaand vastgoed in de wijk. Een groep bewoners stelt voor om in het voormalige pand van Favente Deo van zorginstelling Florence een werkgelegenheidsproject te maken van renovatie van dit pand.
- Bij het toewijzen van woningen zo veel mogelijk zorgen voor evenwicht tussen nieuwkomers en hun burens.
- Resterende nieuwbouwlocaties verder ontwikkelen; dit is onderdeel van de Wijkvisie.
- Woningcorporaties aansporen tot (groot)onderhoud/renovatie van woningen die nog niet verbeterd zijn (onderdeel Wijkvisie).
- Woonoverlast tegengaan door handhaving en door corporaties nieuwe bewoners selectiever te plaatsen.

Werk en inkomen

- Wijkbanenplan Escamp: fonds oprichten om initiatieven voor stageplaatsen, leerwerkplaatsen en werkgelegenheid te financieren. Ook vragen we een grotere bijdrage van bedrijven, ROC en organisaties.
- 'Sociale Kruidenier' instellen: bewoners doen goedkoop boodschappen in ruil voor vrijwilligerswerk.
- Welzijnswerk stimuleren om het gebruik en de toegang van het Servicepunt XL (en de dependances) te verbreden en laagdrempeliger te maken.
- Het welzijnswerk stimuleren om meer bewoners zonder werk (gericht) toe te leiden naar (vrijwilligers) werk in de wijk.
- Mogelijkheden van de bedrijfsverzamelgebouwen breder benutten en inzetten.
- Stimuleren dat bewoners meer gebruikmaken van inkomensaanvullende voorzieningen en/of van schuldhulpverlening, door betere informatie en voorlichting te geven, door bewoners te verwijzen, enz.
- Met relevante partners kansen op werk, stages, ondernemen, evenementen, enz. rondom de Sportcampus inventariseren en kijken wat verder uitgewerkt kan worden.
- Door een promotieteam meer bekendheid geven aan de Ooievaarspas en aan andere regelingen voor mensen met een minimuminkomen.

